

UITSTAP

OPNIEUW NAAR MARIONVILLE EN HARCHIES

Dinsdag 1 mei 2007

Met een vijftal wagens vertrekken we vanuit Leuven naar de kerk van Tertre. Er zal wel niet veel volk zijn op een feestdag midden in de week, denken we. Onze verbazing is dan ook groot als de anderen maar blijven toestromen: uiteindelijk zijn we met z'n achtendertig.

Na een korte verplaatsing staan we aan de moerassen van Marionville. Dit is een klein reservaat, gekneld tussen de autostrade, een spoorweg en een vliegveldje. Landschappelijk stelt het eigenlijk niets voor: het is nogal ruig, maar er zijn vijvers, veel struikgewas en bomen en het is er rustig.

Op de parking worden we verwelkomd door twee zangposten Tuinfluiter die hun zang laat bewonderen. Als de deelnemerslijst ingevuld is, vertrekken we en onmiddellijk laat een Fitis zijn mooie zang horen. In het struikgewas langs het wandelpad zijn meerdere Grasmussen aan het zingen. Ook Tjiftjaf en Winterkoning mengen zich in het koor. Een Aalscholver vliegt over. We lopen verder en horen Nachtegaal, ver weg in de richting van de vijvers. Verder langs het pad noteren we nog de zang van Zwartkop, Merel, Heggenmus en Winterkoning. We slaan af naar de vijver. Langs twee kanten horen we nu Nachtegaal en een Cetti's Zanger laat zijn explosieve zang horen. Een paar mensen zien hem vervliegen in het rietveld. Boven onze hoofden gieren de eerste Gierzwaluwen rond, een vijftal terwijl een Tjiftjaf hoog in een boom zit te zingen. Een Grasmus trekt nog even onze aandacht in de top van een struik. We wandelen een eindje verder. Ik hoor een Koekoek, maar het was maar heel kort en ik ben niet zeker. Een Nachtegaal houdt me staande. Dit exemplaar zit te zingen aan de kant van het pad, niet meer dan naar schatting tien meter van ons verwijderd. Ik wacht tot de ganse groep bijeen is om zo'n tien minuten te genieten van de wondermooie, glasheldere en zeer gevarieerde zang van de Nachtegaal. Ik denk dat iedereen nu stilletjes aan het genieten is.

Even verder komen we bij een eerste vijver. Luid weerklinkt hier het kikkergekwak. Een Gaai vliegt over. We horen Bosfazant. Op en bij het water noteren we Blauwe Reiger, Knobbelswaan, Slobeend, Fuut, Meerkoet, Waterhoen en Aalscholver. Er zitten ook een paar Roodwangschildpadden.

We lopen verder langs het pad. Bosaardbei en Kompassla vallen me op en daarop een paar Aziatisch Lieveheersbeestjes. Een Landkaartje fladdert langs. Opnieuw weerklinkt Tuinfluiter, Zwartkop en Koekoek. We komen bij een eerste kijkhut en krijgen hier een beter zicht op de vijver. We noteren Aalscholver, Wilde Eend, Tafeleend, Dodaars, Bergeend, Fuut, Meerkoet en Zwarte Kraai. Op weg naar de volgende kijkhut is er even discussie over de zang van een vogel: is het een Tuinfluiter of toch een Bosrietzanger.

De volgende kijkhut levert weinig nieuws op: enkele Kokmeeuwen en een paar over het water scherende Boerenzwaluwen.

Als planten noteer ik Kruipend Zenegroen, Sneeuwbes en Vogelkers.

We komen aan de vaart in een opener landschap. In de lucht wordt een Buizerd door een Kraai lastig gevallen. Een andere Buizerd zit doodleuk op het dak van een gebouwtje net naast een Grote Gele Kwikstaart. Aan de waterrand loopt een Oeverloper. Op het water een paar Bergeenden. Vanuit de struiken weerklinkt Matkopmees.

Het begint lekker warm te worden, een leuk wandelweertje. Het pad voert ons weer langs een vijver met een grote rietpartij en ja, Kleine Karekiet is hier aanwezig. Op een droger stuk fladderen diverse blauwtjes. Wat verder zit er een vogel in de top van een boom. We weten niet zeker welke het is: hij is zo groot als bvb een Merel, heeft een witte bef en verder ??? vliegt hij weg. Er volgt een hele discussie. De vogelgidsen worden uitgehaald. Het kan niet anders dan een vrouwtje Grauwe Klauwier geweest zijn.

Kort daarop zien we onze eerste Boomvalk van het jaar. Hij scheert hoog in de lucht. Er worden hier wat vlinders gespot: Dagpauwoog, Icarusblauwtje, een Groentje en een Hooibeestje. Hier weerklinkt ook de zang van de Veldkrekkel. Als vogels zien we nog Holenduif, Koolmees en Grote Gele Kwikstaart en iemand ziet een IJsvogel langs scheren. Een zoveelste Nachtegaal zit te zingen terwijl we de berm overklauteren. We noteren nog een Roodborsttapuit op een struweeltop en een Graspieper maakt een baltsvlucht als afsluiter van deze voormiddagwandeling. Als we weer bij de wagens komen is het bijna twaalf uur en ik moet terug naar Leuven om mijn dagtaak te verrichten. Ik laat de groep achter in de handen van Marcel.

Pol Uytterhoeven

Zo vertrekt Pol dus en ondertussen overleggen wij waar we onze boterhammetjes gaan verorberen. We kiezen voor het dichtsbijzijnde café, op het marktpleintje van Marionville.

Drie kwartier later zijn we onderweg naar het tweede natuurgebied dat we die dag zullen bezoeken: Harchies-Pommeroeul, 310 ha groot. Bij het infobord vertel ik kort het ontstaan ervan.

De vijvers ontstonden hier door instorten van mijngangen en grondverzakkingen. De natuur creëerde een uniek mengsel van moerassen, plassen, uitgestrekte rietkragen, moerasbos en afgevlakte pinterrils: een landschap dat gelukkig kon gered worden van het geplande landbouw- en industriegebruik.

Dan stappen we het gebied binnen. Eerst stappen we over een pad omgeven door loofhout. We horen er Roodborst, Tjiftjaf, Tuinfluiter, Pimpelmees,

Zwartkop, Fitis en alweer de prachtzang van een Nachtegaal. Dan wordt het gebied opener. We wandelen nu over een dijk opgebouwd uit mijnafval met aan weerszijden een uitgestrekte vijver. Links van het pad het restant van een kanaal met daarin zelfs het wrak van een boot. Daarachter de grootste vijver, maar grotendeels aan het oog onttrokken door een houtkant. Rechts een tweede wat kleinere vijver met een indrukwekkende brede rietkraag; Een eerste schuilhut kijkt hierop uit. Echt denderend is het aantal vogels hier niet: een Knobbelzwaan op nest en mijnheer zwaan die erbij de wacht houdt, verder Wilde Eend, Fuut, Aalscholver en Waterhoen. Vlakbij roept een Cetti's Zanger. In de kanaaloeverbegroeiing zitten twee Kneus. Wat verder weerklinkt Grasmus en Fitis. Op de braamstruiken zitten Aardbeivlinder en Groentje. Huiszwaluwen scheren over onze hoofden. Boven de linkse vijver (of moet je dat een meer noemen?) vliegen een paar Kieviten. Ik fotografeer nog een fijngetekend oranjekleurig spannertje dat ik pas thuis kan benoemen als Boterbloempje.

Een tweede schuilhut levert slechts zicht op een tiental Futen. Dus vervolgen we snel onze weg. We passeren nu een stuk met meer verspreide bomen, vooral Berken maar ook de bloeiende Meidoornen vallen op. Hier merken we een Staartmeesgezin op, verder Merel, Boerenzwaluw, Zwartkop, Koolmees, Heggenmus en Gaai. We horen ook Koekoek en twee zangposten Nachtegaal. Hier zitten die zangkampioenen dus die we in onze eigen streek zo zeer missen... Ook hier weer enkele leuke insectensoorten: een naamloos blijvende 'gouden libel', Dagpauwoog, Bont Zandoogje en Lantaarntje.

We slaan linksaf en nu wordt het eerder een broekbos met veel wilgen en Elzen. Dan krijgen we een uitzicht op een kleinere plas met allerlei zegges, wat Riet en Lisdodde. Gele Lis en Dagkoekoeksbloem zorgen voor fotogenieke kleureffecten. Hier herkennen we enkele Krakeenden, een mannetje Kuifeend en een Fuut.

We bereiken een derde kijkhut. Voor ons zwemt een Knobbelzwaankoppel met zes jongen. Dodaars, Meerkoet en twee Kuifeenden dobberen hier ook rond. Een Groene Specht vliegt over. Een honderdtal meter verder hebben we een beter uitzicht. Hier zien we een fraaie Geoorde Fuut dichtbij de rietkant. Er zwemt een koppel Canadese Ganzen. Er vliegen enkele Kokmeeuwen over en één Zilvermeeuw. In een diepere inham zwemt een groep van 11 adulte Knobbelzwanen en 2 Bergeenden. In deze omgeving herkennen we minstens drie zangposten Kleine Karekiet. Ook het gehinnik van Dodaarsjes weerklinkt geregeld. Wat verder bij een rietkraag staan al enkele mensen van onze groep opgewonden te praten en om de beurt door de telescopen aan het kijken. Wat hebben ze gezien? Ze zijn het niet zeker. Als ik door de telescoop kijk zie ik dadelijk de opvallende wenkbrauwstreep. Het is een Rietzanger. Even later

toont hij zich hoger op een rietpluim en zelfs even op een paaltje. Iedereen kan hem nu goed bekijken. Bij het zingen kunnen we zelfs heel duidelijk de heloranje binnenkant van de bek bekijken. De jongste van onze groep, Frederik, slaagt er in een paar flinke foto's en zelfs een filmopname te maken met klank. In die Frederik zit talent.

We komen nu bij de zuidwesthoek. Hier kan je even een zijwegje in naar nog een kijkhut. Een paar mensen van de groep komen er al van terug. "Niks bijzonders, alleen een paar Nijlganzen!". Dus slaan we dit stukje over. Dan horen we het monotone geluid van Sprinkhaanzanger en even verder klinkt weer heel luid de Cetti's Zanger. Toch kunnen we beide vogels maar heel vluchtig waarnemen. Een Atalanta vliegt langs.

Een zijpad voert nu naar de Aalscholverkolonie. We komen bij een ruime kijkhut vanwaar je de kolonie kunt overschouwen. Er is echter nog meer te zien. Hier stond een paar jaar geleden nog een populierenbos, maar recent heeft zich hier ook een verzakking voorgedaan. De ontstane depressie heeft zich met water gevuld en de bomen zijn afgestorven. Er resten nog een aantal kale stammen. Sommige staan nog recht, andere liggen om. Een heel markant gezicht. Het doet me denken aan beelden uit een oorlogsfilm: of hier een bombardement heeft plaatsgevonden. Gelukkig is het hier peis en vree. De Aalscholwers zijn wat opgeschoven. We kunnen gelukkig nog een aantal nesten gadeslaan. Enkele exemplaren zitten nog op nest. De jongen zijn al even groot als hun ouders. Andere nesten zijn al verlaten. Tussen de dode bomen zwemmen heel wat Meerkoeten, Kuifeenden en Futen. Op de omgevallen stammen en knoesten zitten overal meeuwen: vooral Kokmeeuwen, maar we ontdekken ook minstens 7 Stormmeeuwen. Kort voor ons loopt een Witte Kwikstaart en ginds... "Is dat een Bever?" Neen, het blijkt een Muskusrat. Van overal weerklinkt gekwaak van Groene Kikkers. We noteren nog Kauw en Spreeuw en vatten daarna het laatste stuk van het wandelparcours aan. Nog enkele honderden meter tot bij de parking.

Onze weg vormt nu de rand tussen het moerasgebied en naastliggende akkers. Boven die akkers zien we nog Veldleeuwerik in zijn zangvlucht en enkele Kieviten. In de verte zweeft een mannetje Bruine Kiekendief. Dat zou een mooie afsluiter kunnen zijn...Langs de wegrand groeit Kruidvlier. Dan links in een laatste stukje moeras weerklinkt nog een Cetti's Zanger en krijgen we een Rietgorsmannetje in beeld. Het laatste stukje loofbos levert nog Boomklever op en als we dan tevreden bij de wagens aankomen, zien we aan de overkant van de weg boven de velden nog maar een wijfje Bruine Kiekendief. Dat wordt de laatste vogel voor mijn waarnemingsboekje.

Meer dan voldaan vatten we de rit naar huis aan.

Marcel Jonckers

Opmerking: de volledige waarnemingslijst vind je - zoals meestal - op onze website terug: www.vogelwerkgroep-oost-brabant.be